

נחת חיים

כ־20 מתושבי נחל שורק כבר תרמו כליה. מאחורי המספר הזה נמצאים אנשים רגילים, שקיבלו החלטה לא רגילה בכלל. דבי בן שימול ואביאל טוקר מספרים מה גרם להם לתרום לאדם שלא הכירו, איך קיבלה המשפחה את ההחלטה, מה קורה כשפוגשים לראשונה את מי שקיבל חלק ממך – ולמה, אחרי הכול, שניהם מרגישים בעיקר שזכו. ובינתיים, כאן במועצה, שני תושבים עדיין זקוקים בדחיפות לתרומת כליה.

באחת הבדיקות היא אפילו נפסלה בתחילה. במקום לראות בזה סימן לעצור, היא ביקשה לבדוק שוב. "אמרתי: יאללה, בוא נעשה עוד פעם לוודא. אני רוצה לעשות את הכול. וברוך השם עברתי."

"הרגשתי שקיבלתי מתנה"

אצל אביאל טוקר מנצר חזני, נשוי ואב לשבעה ועובד בחקלאות, שבעה באוקטובר נכנס ישר הביתה.

שלושה מבניו היו לוחמים. אחד מהם, אלעד, שירת בגולני והיה באזור בארי בבוקר שמחת תורה. בקרב הקשה נהרגו 14 מתוך 30 החיילים שהיו במקום. אלעד נפצע מירי ביד וניצל.

אביאל, זה היה הרגע שבו החלטת לתרום?

"הרגשתי שקיבלתי מתנה והרגשתי צורך להחזיר. זה באמת חידד אצלי את העניין של הצלת חיים."

משם הוא כבר החל לקדם את הרעיון בפועל.

"פניתי ל'מתנת חיים', התחלתי בדיקות ראשוניות. אמרו לי שאני בריא והכול טוב, אבל שאני צריך להוריד 14 קילו."

את התשובה שלו הוא עדיין מספר בחיוך. "אמרתי להם: אני יכול להוציא לכם את הכליה, היא 160 גרם, אבל חוץ מזה אני כבר שנים מנסה להוריד 14 קילו."

הבדיחה לא חסכה ממנו את המשימה. הוא חזר הביתה והחל לעבוד על זה. אחרי שנה חזר לבדיקה ונאמר לו שהוא מתקדם, אבל עדיין לא הגיע ליעד. הוא המשיך, ובסופו של דבר, אחרי תקופה של קצת פחות משנתיים לדבריו, ירד את המשקל שנדרש, עבר את הבדיקות והתקדם לתרומה.

ידעת למי אתה עומד לתרום?

"לא. אמרתי שלא אכפת לי למי. לא ידעתי למי אני תורם

אצל דבי בן שימול מיד בנימין ואצל אביאל טוקר מנצר חזני הדרך לתרומת כליה התחילה בעקבות שבעה באוקטובר. אבל אצל כל אחד מהם היא התחילה ממקום אחר.

דבי, בת 54, נשואה ואם לשבעה ומורה לאנגלית, הרגישה אחרי שבעה באוקטובר שהיא רוצה לעשות משהו משמעותי עבור עם ישראל.

דבי, מתי התחילה אצלך המחשבה לתרום?

"אחרי השביעי באוקטובר רציתי לעשות משהו גדול. ברוך השם, אין לי חתנים ובעלי כבר אחרי גיל צבא, והרגשתי צורך לעשות משהו גדול לעם ישראל, לתרום את החלק שלי. אמנם לא במלחמה, אבל לעם, למשהו גדול, משהו משמעותי."

כחודש לאחר מכן היא הגיעה לחתונה של בן של חברים. ליד השולחן ישב אדם שלא הכירה. היא שאלה אותו איך הוא קשור למשפחה, והתשובה נתנה לרצון שכבר היה בה כיוון מעשי.

"הוא אמר שבעל השמחה תרם לו כליה. הוא התחיל לספר לנו את הסיפור שלו, איך זה השפיע על החיים שלו, איך הוא סבל קודם ומה השתנה אחר כך. זה כל כך נגע בי."

באותה תקופה היא לא יכלה להתחיל מיד בתהליך בגלל העבודה. אבל ההחלטה כבר התקבלה.

"אמרתי ששנה אחרי זה, כשהייתי בחצי שנת שבתון – אני עושה את זה. אני חייבת."

ומה קרה מהרגע שהחלטת?

"התחלתי את התהליך. לקח לי חצי שנה בסך הכול מההחלטה עד הסוף. אני לא טובה בזה, זה לא הקטע שלי – בדיקות, טפסים, נסיעות לבדיקות. אבל עשיתי את זה. ברגע שהחלטתי, עשיתי את זה."

דבי בן הרוש

עד אחרי הניתוח."

אחרי הניתוח הוא פגש את ישראל, כבן 60 מאשדוד, שהיה לדבריו ארבע שנים בדיאליזה.

איך נראתה הפגישה הראשונה?

"זה הקטע – הוא בחדר לידך. אתה לא רואה אותו, אתה לא יודע מי זה. בבוקר אתה תורם כליה ואחר כך היא אצלו. זה היה מרגש, חיבוקים ודמעות. אירוע מאוד מיוחד. כאילו הוספת בן משפחה חדש."

ואז הגיעה אשתו של ישראל.

"הדבר הראשון שהיא אמרה לי היה: 'תסתובב רגע, אני מחפשת את הכנפיים שלך.'"

לדבריו, היא סיפרה שלא באמת האמינה שאדם זר יבוא ויתרום לבעלה.

אביאל, מצדו, מצא את עצמו דווקא מתנצל.

"אמרתי להם: תקשיבו, אני ממש מתנצל. הוא ארבע שנים הולך לדיאליזה, ואני יכולתי אולי לבוא מזמן. לא הייתי מספיק רציני, לא היית צריך לסבול את כל זה."

מאז הם בקשר. מדברים, מתקשרים באירועים ובימי הולדת, ובקרוב ישראל ומשפחתו צפויים להגיע לחתונתו של אלעד – אותו בן שפציעתו הייתה נקודת המפנה בהחלטה של אביאל לתרום.

"היא פשוט בכתה ובירכה"

גם דבי לא הכירה את האישה שקיבלה ממנה את הכליה.

מתי נפגשתן?

"יום או יומיים אחרי התרומה. היא אישה מטירת הכרמל, אמא לילדים."

דבי הגיעה לחדרה יחד עם בעלה ובתה הגדולה.

"היא עוד לא יכלה לקום. זה היה מרגש מאוד. היא פשוט בכתה ובירכה ובירכה. בעלה היה שם. היה רגוע ממש, ברוך השם. אנחנו אוהבים להשתדל לעשות את הדברים בשקט."

השתיים נשארו בקשר, גם אם לא באופן קבוע, ודבי אף נסעה בהמשך לחתונת בתה של הנתרמת בחיפה.

אבל דווקא אחרי שביקשה בהתחלה לשמור את הסיפור לעצמה, משהו בגישה שלה השתנה.

למה החלטת בכל זאת לספר?

"בהתחלה אמרתי: 'לא אספר, לא אספר'. אבל אחר כך הבנתי כמה זה חשוב כן לספר. זה לא עניין של ענווה. צריך לספר כדי שאנשים אחרים יראו שאת בן אדם רגיל לגמרי, שגם הם יכולים לנסות להציל חיים ממש."

חשוב לה גם להוריד מעט מההילה שסביב המעשה.

"אני באמת מאמינה שכל אחד מציל חיים בדרך שלו. יש אנשים שאפילו לא יודעים שהצילו חיים ממש, אפילו רק בחינוך. זה לא בשביל כסף, וזה לא צריך לכאוב כדי באמת להציל חיים."

כשהמשפחה מפחדת בשבילך

מעניין לגלות שאצל שניהם, החשש הגדול לא הגיע דווקא מהתורם עצמו – אלא מהאנשים שאוהבים אותו.

דבי, פחדת לפני הניתוח?

"האמת שלא. כמו כל בן אדם שנכנס לניתוח. נראה לי שבעלי היה יותר בלחץ."

בשבוע שלפני התרומה כבר אי אפשר היה להתעלם מהמתח.

"היה לחץ בבית ממש בשבוע לפני, כזה 'פיל בחדר'. היה לי קשה שלא דיברו על זה, שהיה קשה לאנשים לדבר על זה. החשש של המשפחה שלי היה באוויר."

וכשהיא נשאלת מה היה החלק הקשה ביותר בתהליך, היא לא מדברת על הניתוח.

"החששות, המתח שבאוויר. אני יודעת שיש אנשים שעושים בבית חגיגה לפני זה, פה זה לא היה. זה היה מתח."

בעלה, היא מדגישה, היה גם גאה בה. ביום הניתוח ביקשה מבתה הגדולה להגיע ולהיות איתו בזמן שהיא בחדר הניתוח.

אביאל, אצלך כולם ידעו?

"שמרתי את זה קצת

בסוד. ידעתי שיש אנשים שאוהבים אותך וינסו להניא אותך." אשתו הייתה הראשונה שידעה.

כ־20 תורמים – ושניים שעוד מחכים

דבי ואביאל עברו את תהליך התרומה באמצעות עמותת "מתנת חיים", אבל לא כל תורמי הכליה במועצה תרמו דרכה.

"מתנת חיים", שהקים הרב ישעיהו הבר ז"ל, פועלת לאיתור וליווי תורמי כליה מן החי. לאחר פטירתו המשיכה רעייתו, הרבנית רחל הבר, את הפעילות. לפי נתוני העמותה, יותר מ־2,000 השתללות כליה מן החי בוצעו באמצעותה לאורך השנים, ומעל 200 תרומות מתבצעות מדי שנה.

לצד המספרים המרשימים, רשימת הממתינים עדיין ארוכה. לפי נתוני העמותה, כ־900 נשים וגברים בישראל ממתינים כיום להשתלת כליה.

ובתוך הנתון הגדול הזה יש גם סיפור מקומי, קרוב מאוד אלינו:

כיום שני תושבים מנחל שורק זקוקים בדחיפות לתרומת כליה.

אחרי שפוגשים את דבי ואת אביאל, המספר הזה כבר נשמע קצת אחרת. כי מאחורי המילים "זקוק לתרומה" נמצא אדם שמחכה. ומולו יכול להיות אדם אחר, בריא, שעוד לא

אביאל בזמן התרומה

יודע אם בכלל יוכל להתאים.

מה הייתם אומרים למישהו שקורא עכשיו וחושב על האפשרות?

דבי עונה מיד:

"לך על זה לגמרי."

אביאל מציע להתחיל בלי לקבל עדיין שום החלטה גדולה. "אני חושב שזו זכות ענקית. קודם כול תיבדק. אתה לא חייב להחליט מיד. תלך לבדוק אם יש לך את האפשרות, ואם יש לך את האפשרות – אחר כך תחליט. אם תרצה, תבוא לדבר איתי."

והוא מסכם בפשטות:

"החיים שלי רגילים לגמרי. אני רץ, אני עושה ספורט, אני יכול לעשות הכול. אני רק קצת יותר בר מזל וקצת יותר שמח בחיים, שזכיתי לעשות מצווה כזאת גדולה."

"סיפרתי כמובן לאשתי קודם כול. אפילו שהיה לה קשה, היא תמכה ועמדה מאחוריי ובאה איתי כשהיה צריך לבוא לבדיקות ודברים כאלה."

הילדים ידעו, והנושא היה חלק מהשיח בבית. להורים שלו הוא בחר לספר רק יום לפני.

"באתי לספר להם וביקשתי את ברכתם. הם כמובן התרגשו ובירכו."

היה רגע שבו רצית לעצור?

"לא. לשום שלב כזה."

אביאל אומר שיש הרבה דברים שמפחידים אותו בחיים, אבל דווקא כאן הוא הרגיש שלם.

"היה לי אידיאל חשוב – להציל חיים. ממש לא פחדתי בכלל והייתי שלם עם זה לגמרי."

ומה קורה ביום שאחרי?

אחת השאלות שעולות כמעט מיד כשמדברים על תרומת כליה היא איך נראים החיים אחריה.

דבי מספרת שההחלמה שלה הייתה טובה מאוד, וכעבור כשישה שבועות כבר חזרה בהדרגה לספורט.

"בראות – אותה בריאות ברוך השם. כושר – אותו כושר ברוך השם, ממש."

גם אביאל מספר שבתוך כמה חודשים חזר לפעילות ספורטיבית, וכיום הוא לא מרגיש שינוי בחיי היום-יום.

אבל כששואלים אותו אם משהו בכל זאת השתנה, הוא מדבר דווקא על משהו אחר.

התרומה שינתה אותך?

"זה קצת משנה משהו פנימי בך. אתה מרגיש בר מזל. מרגיש שזכית לעשות משהו טוב. זה נותן לך ראיית עולם קצת יותר רחבה."

ואז הוא מוסיף משפט שמסביר אולי יותר מכל את הדרך שבה הוא רואה את הקשר שנוצר בינו לבין ישראל:

"אני לא מרגיש שאני תרמתי. זה כמו זיווג. הוא הזיווג שלי. ככה נולדתי – זה הבן אדם שהייתי צריך לעזור לו."

אם הייתה אפשרות, הוא אומר, היה עושה את זה שוב.

"זה משהו עצום שאתה עומד מול מישהו שהצלת לו את החיים. איפה יש לי הזדמנות כזאת לעשות כל כך טוב למישהו? אני לא צדיק גדול. יש הזדמנות לעשות משהו טוב, ואולי זו באמת הזדמנות שלא מפספסים."